

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΠΩΣ Ν' ΑΝΤΙΔΡΑΤΕ ΣΤΑ ΓΝΩΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΜΗΝΕΣ, ενώ τριγυρνούσα στη Νέα Υόρκη, είδα από μακριά έναν τύπο που μου ήταν πολύ γνωστός και που ερχόταν προς το μέρος μου . Το κακό ήταν ότι δεν μπορούσα να θυμηθώ που τον είχα γνωρίσει και πώς τον έλεγαν. Ήταν μία από εκείνες τις αισθήσεις που νιώθει κανείς συχνά, ιδιαίτερα όταν σε μια ξένη πόλη συναντάει κάποιον που γνώρισε στην πατρίδα του ή αντίστροφα. Ένα πρόσωπο εκτός τόπου δημιουργεί σύγχυση. Κι ωστόσο, εκείνο το πρόσωπο μου ήταν τόσο οικείο, ώστε έπρεπε οπωσδήποτε να σταματήσω, να τον χαιρετήσω, να του μιλήσω και ίσως εκείνος να μου έλεγε αμέσως : «Τι γίνεσαι, αγαπητέ Ουμπέρτο; » ή τέλος : « Έκανες αυτό που μου έλεγες;» κι εγώ θα ' πρεπε να ψαρέψω στα θολά νερά . Να κάνω ότι δεν τον είδα; Ήταν πια πολύ αργά , συνέχιζε ακόμα να κοιτάει προς την απέναντι πλευρά του δρόμου , αλλά εκείνη τη στιγμή έστρεφε το βλέμμα του προς το μέρος μου. Έπρεπε να πάρω την πρωτοβουλία, να τον χαιρετήσω κ ι έπειτα, μετά από τις πρώτες φράσεις, θα προσπαθούσα από τη φωνή να θυμηθώ ποιος ήταν.

Βρισκόμασταν πια στα δύο βήματα απόσταση , ετοιμαζόμουν να του σκάσω ένα πλατύ και ακτινοβόλο χαμόγελο, να του απλώσω το χέρι, όταν ξαφνικά τον αναγνώρισα. Ήταν ο Άντονι Κουίν. Φυσικά δεν τον είχα συναντήσει ποτέ στη ζωή μου ούτε εκείνος εμένα. Μέσα σ' ένα χιλιοστό του δευτερολέπτου κατάφερα να συγκρατηθώ και πέρασα δίπλα του με το βλέμμα χαμένο στο κενό.

Έπειτα κάθισα και σκέφτηκα το συμβάν και αποφάσισα ότι ήταν απόλυτα φυσικό. Ήδη μια άλλη φορά σ' ένα εστιατόριο, είχα δει τον Τσάρλτον Ίστον κι ένιωσα την παρόρμηση να τον χαιρετήσω. Τα πρόσωπα αυτά γεμίζουν τη μνήμη μας, έχουμε περάσει πολλές ώρες μαζί τους μπροστά σε μια οθόνη , μας έχουν γίνει εξίσου οικεία με τα πρόσωπα των συγγενών μας κι ακόμα περισσότερο. Μπορεί κανείς να είναι μελετητής των μαζικών επικοινωνιών, να μιλάει για τις εντυπώσεις της πραγματικότητας, για τη σύγχυση μεταξύ πραγματικού και φανταστικού και γι' αυτούς που υποπίπτουν θέλοντας και μη σ' αυτή τη σύγχυση , μα αυτό δε σημαίνει ότι έχουν ανοσία στο σύνδρομο. Μα υπάρχουν και χειρότερα.

Έχω ακούσει εκμυστηρεύσεις ανθρώπων που έχουν εκτεθεί για ένα αρκετό -χρονικό διάστημα στα mass media με σχετικά τακτικές εμφανίσεις στην τηλεόραση. Δεν εννοώ τον Πίπο Μπάουντο ή το Μαουρίτσιο Κοστάντσο, αλλά και πρόσωπα που το επάγγελμά τους τα ανάγκαζε να συμμετάσχουν σε κάποιες συζητήσεις αρκετά, ώστε να γίνουν αναγνωρίσιμοι. Όλοι παραπονιούνται για την ίδια δυσάρεστη εμπειρία. Συνήθως, όταν βλέπουμε κάποιον που δε γνωρίζουμε προσωπικά, δεν τον καρφώνουμε με το βλέμμα, δεν τον δείχνουμε με το δάχτυλο στους συνομιλητές μας και δε μιλάμε μεγαλόφωνα για λογαριασμό του, ενώ μας ακούει . Θα ήταν αγένεια και μετά από κάποιο σημείο επιθετικότητα. Τα ίδια πρόσωπα που δε θα έδειχναν ποτέ με το δάχτυλο το θαμώνα ενός μπαρ, για να σχολιάσουν με το φίλο τους ότι φοράει μια μοντέρνα γραβάτα, συμπεριφέρονται με τρόπο εντελώς διαφορετικό, όταν πρόκειται για τα γνωστά πρόσωπα.

Τα πειραματόζωα μου με διαβεβαιώνουν ότι μπροστά σ' ένα περίπτερο, σ' ένα καπνοπωλείο, ενώ ανεβαίνουν στο τρένο, πηγαίνοντας στην τουαλέτα ενός εστιατορίου, διασταυρώνονται με άλλους ανθρώπους που λένε μεταξύ τους μεγαλόφωνα: «Για κοίτα, είναι ο Τάδε». - «Είσαι σίγουρος;». «Και βέβαια, αυτός είναι». Και συνεχίζουν τη συζήτησή τους με λαχτάρα, ενώ ο Τάδε τους ακούει, αδιάφοροι για το ότι τους ακούει, σαν να μην υπάρχει.

Μπερδεύονται από το γεγονός ότι ένας πρωταγωνιστής του φαντασιακού χώρου των mass media μπαίνει στην πραγματική ζωή , αλλά ταυτόχρονα συμπεριφέρονται μπροστά στο πραγματικό πρόσωπο σαν να ανήκει ακόμα στο χώρο του φαντασιακού, σαν να βρίσκεται σε μια οθόνη ή σε μια φωτογραφία εντύπου και σαν να απουσιάζει την ώρα που εκείνοι μιλούν.

Είναι σαν να άρπαζα τον Άντονι Κουίν από το γιακά, να τον έσερνα σ' ένα τηλεφωνικό θάλαμο και να έπαιρνα ένα φίλο μου, για να του πω : «Πού να σ' τα λέω, συνάντησα τον Άντονι Κουίν ξέρεις ότι μοιάζει αληθινός;» (κι έπειτα να τον παραπετούσα και να πήγαινα στη δουλειά μου).

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης π ρώτα μας έπεισαν ότι το φανταστικό είναι πραγματικό και τώρα παν να μας πείσουν ότι το πραγματικό είναι φανταστικό και ότι όση περισσότερη πραγματικότητα μας δείχνουν οι τηλεοπτικές οθόνες, τόσο πιο κινηματογραφικός γίνεται ο καθημερινός μας κόσμος. Μέχρις ότου, όπως θέλουν μερικοί φιλόσοφοι, να σκεφτούμε ότι είμαστε μόνοι στον κόσμο και ότι όλα τα υπόλοιπα είναι ένα φιλμ που ο Θεός ή κάποιο επίβουλο πνεύμα προβάλλει μπροστά στα μάτια μας.

(ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ 1989)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A.** Να αποδώσετε την περίληψη του κειμένου σε 80-100 λέξεις. **Μονάδες 25**
- B. 1.** Να αναπτύξετε σε 100-120 λέξεις το παρακάτω απόσπασμα «Τα μέσα μαζικής ... καθημερινός μας κόσμος». **Μονάδες 12**
- B. 2.** Ποια είναι η συλλογιστική πορεία του κειμένου. **Μονάδες 8**
- B. 3.** Σχολιάστε το ύφος του κειμένου. Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με αυτό. **Μονάδες 5**
- B. 4.** Με ποιόν τρόπο αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος. **Μονάδες 5**
- B. 5.** Να βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων. Σύγχυση ,μεγαλόφωνα, αγένεια, επιθετικότητα, αδιάφοροι. Να ετυμολογήσετε τις λέξεις. Εντυπώσεις, εκμυστηρεύσεις, συμμετάσχουν, πειραματόζωα, διαβεβαιώνουν. **Μονάδες 5**
- Γ.** Σε συζήτηση σε τηλεοπτικό σταθμό με θέμα την επίδραση των μέσων, παρεμβαίνετε ως εκπρόσωπος των μαθητών τονίζοντας τον τρόπο που αυτά διαστρέφουν την πραγματικότητα και προτείνετε τρόπους με τους οποίους οι νέοι μπορούν να αντισταθούν σε αυτά. (500-600 λέξεις) **Μονάδες 40**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΨΑΡΡΑΣ Γ. – ΒΑΪΝΑ Ζ – ΚΩΤΙΤΣΑ Κ.